

ESG принципи:

от регулации към възможности
за отговорни инвестиции
и партньорства (II част)

Съдържание

03. СТРАТЕГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА
УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ

03. ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО МЕРКИТЕ
НА ЕС ЗА УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ

04. ДИРЕКТИВА ЗА ОТЧИТАНЕ НА
ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТНОСНО
УСТОЙЧИВОСТТА (CSRD)

08. ДИРЕКТИВА ЗА НАДЛЕЖНА ПРОВЕРКА
ОТНОСНО УСТОЙЧИВОСТТА (CS3D)

СТРАТЕГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ

Стратегията на Европейския съюз (ЕС) за устойчиви финанси е инициатива, която цели да насърчи финансовата система да подкрепя и насърчава устойчивото развитие. Тя е част от общите усилия на ЕС за постигане на целите на Парижкото споразумение и Целите за устойчиво развитие на ООН.

Основните елементи на стратегията на ЕС за устойчиви финанси включват:

- Интегриране на екологични и социални критерии в инвестиционните решения и финансовите продукти.
- Поощряване на прозрачността и информираността по отношение на устойчивите инвестиции.
- Улесняване на потока на капитали към устойчивите проекти и бизнес модели.
- Подкрепа на иновациите и технологичното развитие, насочени към постигане на устойчивост.
- Установяване на стандарти и метрики за оценка на устойчивите инвестиции.

ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО МЕРКИТЕ НА ЕС ЗА УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ

Регламент (ЕС) 2020/852 за
таксономията на устойчивите
инвестиции

I част

Регламент (ЕС) 2019/2088 (SFDR) за
таксономията на устойчивите
инвестиции

I част

Директива за отчитане на
предприятията относно
устойчивостта (CSRD)

II част

Директива за надлежна проверка
относно устойчивостта (CS3D)

II част

Директива за отчитане на предприятията относно устойчивостта (CSRD)

Директивата за устойчивостта (Corporate Social Responsibility and Disclosure Directive) влиза в сила от 2023 година. Тя има за цел да насърчи предприятията да докладват за своите действия и стратегии с цел постигане на устойчивост, включително социална, екологична и икономическа. При тази директива не говорим вече за “отчитане на нефинансова информация” (терминът се счита за неточен, защото в действителност отчетената информация има финансово значение), а за “отчитане на информация относно устойчивостта”.

Директивата за устойчивост идва в отговор на някои несъвършенства на предхождащата я директива за нефинансово отчитане (NFRD).

Проблеми

- Неефективност на NFRD
- Ограничен обхват на задължените лица
- Формално докладване
- Повишено търсене на информация относно устойчивостта
- Несъответствие между търсената и оповестяваната информация
- Липса на единни стандарти за оповестяване
- Несъпоставимост и ненадеждност на оповестените данни
- Нарастващи разходи и тежест за докладващите предприятия
- Риск от фрагментация във вътрешния пазар

Решения

- ✓ Допълнителни категории задължени субекти
- ✓ Прецизиране на информацията, която трябва да бъде оповестена
- ✓ Единни хармонизирани стандарти за докладване относно устойчивостта
- ✓ Оповестена информация, подлежаща на задължителен одит
- ✓ Единен цифров формат за докладване и изисквания за маркиране
- ✓ Съпоставимост на информацията и оперативна съвместимост

Конкретните елементи, които трябва да бъдат включени в докладите по CSRD, включват, но не се ограничават до:

- Описание на корпоративната стратегия за устойчиво развитие.
- Информация за вътрешни и външни инициативи, свързани със социалната отговорност и устойчивостта.
- Посочване на ключови показатели за производство и потребление на енергия, вода и други ресурси.
- Докладване за социалните и икономическите ефекти от дейностите на компанията.
- Изложение на мерките за превенция на корупцията и зачитане на правата на човека.
- Информация за действията, предприети за опазване на околната среда и намаляване на емисиите на парникови газове.
- Докладване за вътрешния контрол и управление на риска, свързани със социалната и екологичната отговорност.

Докладване относно устойчивостта

Докладването относно устойчивостта носи редица ползи за задължените по директивата лица като: възможност за идентифициране и управление на собствените рискове за устойчивостта и възможности за създаване на дългосрочна устойчива финансова стойност; подобрена репутация, конкурентно предимство; здрава основа за ангажираност и диалог със заинтересованите лица; по-добър достъп до финансиране; прозрачност и сравнителен анализ.

Задължени лица

С развитието на регулаторната рамка и поради динамиката на финансовите пазари под влияние на извънредни политически събития, се наблюдава стесняване на кръга на задължените лица, като се вдигат праговете за оборот и активи за големи, малки и средни предприятия с 25% заради инфлацията.

NFRD

Големи предприятия от обществен интерес, с > 500 служители

Голямо предприятие (изпълнява 2 от 3-те условия):

- нетни приходи от продажби > €40М или
- активи > €20М или
- служители > 250

Предприятия майки на големи групи (2 от 3 на консолидирана основа), които са предприятия от обществен интерес, с >500 служители на консолидирана основа

CSRD МСП индивидуално отчитане

Всички МСП, чиито ЦК са допуснати до търговия на регулиран пазар в ЕС, с изключение на микропредприятията (чл. 19а)

2 от 3:

- нетни приходи от продажби > €700К (€900К) или
- активи > €350К (€ 450К) или
- служители > 10

CSRD индивидуално отчитане

Всички големи предприятия (чл. 19а)
Голямо предприятие (2 от 3):

- нетни приходи от продажби > €40М (€ 50М) или
- активи > €20М (€25М) или повече от 250 служители

CSRD консолидирано отчитане

Предприятие майка на голяма група (чл. 29а)

2 от 3 на консолидирана основа:

- нетни приходи от продажби > €40М (€ 50М) или
- активи > €20М (€25М)
- или служители > 250

CSRD Дъщерно или клон на предприятие извън ЕС

Дъщерно предприятие или клон на крайно предприятие майка извън ЕС (с >€150М нетен оборот в ЕС) публикува/изготвя отчитане за кайното предприятие майка. когато:

- Дъщерното е задължено лице по чл. 19а CSRD или
- клонът генерира >€40М оборот за предходната финансова година и няма дъщерно

Срокове за докладване

CSRD се прилага за финансова година (ФГ), започваща от 01.01.2024 год.

2025 г. за ФГ 2024

- Големи предприятия от обществен интерес с > 500 служители
- Предприятия майки на големи групи, които са предприятия от обществен интерес с >500 служители на консолидирана основа (Текуща NFRD)

2026 г. за ФГ 2025

- Големи предприятия
- Предприятия майки на големи групи

2027 г. за ФГ 2026

- МСП, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар в ЕС, с изключение на микропредприятията (възможност да не докладват до 01.01.2028 г., при условие че посочат причина)
- Малки и несложни институции съгласно Рег. (ЕС) No 575/2013 и каптивни застрахователи или презастрахователи

2029 г. за ФГ 2028

Дъщерно предприятие или клон на крайно предприятие майка извън ЕС

Освобождаване от докладване

Освобождаване за дъщерни (на предприятие майка, вкл. междинна, от ЕС или извън ЕС), ако докладът за устойчивост на дъщерното предприятие е включен в консолидирания доклад на неговото предприятие майка при определени условия, включително ако е изготвен съгласно стандартите на ЕС или еквивалентни стандарти * Освобождаване за предприятие майка на голяма група от индивидуално докладване, ако е изготвило консолидиран доклад за устойчивост.

Ограничено докладване за МСП, малки и некомплексни институции и каптивни застрахователни и презастрахователни дружества (по избор) Информация, чието оповестяване би било в сериозна вреда на търговската позиция на дружеството, може да бъде пропусната в изключителни случаи и при определени условия.

До 2030 г. дъщерно от ЕС на предприятие майка извън ЕС може да изготвя консолидиран доклад, обхващащ всички дъщерни от ЕС на това предприятие майка. Докладващото предприятие е това с най-голям оборот в ЕС на консолидирана основа през поне една от предходните пет години. В този случай останалите дъщерни се освобождават от индивидуално докладване, поради включването им в консолидирания отчет на тяхното предприятие сестра.

Голямо предприятие, чиито ценни книжа за допуснати до търговия на регулиран пазар в ЕС, не може да се възползва от освобождаването

Обхват на отчитането съгласно CSRD

CSRD разширява и прецизира обхвата на нефинансовата декларация, въведена от NFRD. Съгласно регламентите от CSRD задължените лица докладват информация относно устойчивостта в следните компоненти:

CSRD разширява и прецизира обхвата на нефинансовата декларация, въведена от NFRD. Съгласно регламентите от CSRD задължените лица докладват информация относно устойчивостта в следните компоненти:

Бизнес модел	Цели
<ul style="list-style-type: none"> • Стратегия относно рискове и възможности • Планове за постигане на неутралност 	<ul style="list-style-type: none"> • Описание на целите и постигнатия напредък • Научна обосновааност на екологичните цели
Управление	Надлежна проверка
<ul style="list-style-type: none"> • Роля и експертиза на управителните и надзорни органи • Схеми за стимулиране • Политики относно устойчивост 	<ul style="list-style-type: none"> • Процес по надлежна проверка • Потенциални и действителни неблагоприятни въздействия • Действия за справяне
Рискове	Показатели
<ul style="list-style-type: none"> • Основни рискове и зависимости за предприятието • Как се управляват тези рискове 	Основни показатели, имащи отношение към оповестяването в предходните области

Въздействие върху незадължени лица

Задължените лица оповестяват информация за устойчивостта, която може да обхваща цялата им верига за създаване на стойност, в рамките на ЕС и извън него (ако е приложимо), включително бизнес отношения (преки или непреки), собствени операции, продукти и услуги, верига за доставки.

Всички участници по цялата верига за създаване на стойност, независимо дали са задължени по CSRD, ще трябва да събират и предоставят информация за устойчивостта, когато това бъде поискано от техните бизнес партньори, задължени по CSRD.

Задължителен одит

Докладването на информация относно устойчивостта ще подлежи на одит от регистрирани одитори или от независими доставчици на услуги по изразяване на увереност.

Директива за надлежна проверка относно устойчивостта (CS3D)

Проект на Директивата за надлежна проверка относно устойчивостта (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) е публикуван за първи път от Европейската комисия (ЕК) през февруари 2022 год. Директивата е част от политиката на ЕК за увеличаване на прозрачността и сигурността на информацията, предоставяна от предприятията относно тяхната устойчивост. Тя цели да адресира рисковете, които възникват по веригите за доставки и затова се създава една хоризонтална рамка за прилагане на процес по надлежна проверка с цел предотвратяване на .

Съветът на ЕС и Европейският парламент постигат неформално съгласие по отделните текстове на директивата през декември 2023 год. Предстои приемане на официалните позиции.

Предизвикателствата пред създаването и прилагането на обща регулация са свързани със сложния контекст и целите, в изпълнение на които се инициира директивата. Някои от тях са:

- Сложни и всеобхватни световни вериги на доставки – източник на потенциални рискове и негативни въздействия върху човешките права и околната среда
- Трудност при управлението на тези рискове поради липса на единна регламентация
- Създаване на хоризонтална рамка за прилагане на процес по извършване на надлежна проверка с цел предотвратяване на нарушения на човешки права и причиняване на вреди на околната среда.
- Утвърждаване на Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека и Насоките на ОИСП за многонационалните предприятия

Задължени лица

Големи предприятия/ групи

Дружества или групи от ЕС: повече от 500 служители средно и повече от 150 милиона евро нетен световен оборот през последната финансова година

Дружества или групи извън ЕС: повече от 150 милиона евро нетен оборот в ЕС през финансовата година, предхождаща последната финансова година

Други предприятия

Дружества от ЕС: повече от 250 служители средно и повече от 40 милиона евро нетен световен оборот през последната финансова година, при условие че най-малко 50% от този оборот е генерирани в сектори с голямо въздействие

Дружества извън ЕС: повече от 40 млн. евро нетен оборот в ЕС през финансовата година, предхождаща последната финансова година, при условие че най-малко 50% от този оборот е генериран в сектори с голямо въздействие

Директивата предвижда поетапно влизане в сила за отделните субекти:

От 2027 г.

За компании с повече от 1000 служители

От 2028 г.

За компании с повече от 500 служители

От 2029 г.

За компании във високо рисков сектори с повече от 250 служители

Финансовите услуги ще бъдат временно изключени от обхвата на директивата, но ще има клауза за преразглеждане за евентуално бъдещо включване на финансовия сектор въз основа на достатъчна оценка на въздействието

Сектори с голямо въздействие

- производство на текстил, кожа и свързани продукти (включително обувки)
- търговия на едро на текстил, облекло и обувки

- добив на минерални ресурси независимо от мястото на добива им
- производство на продукти от основни метали, други продукти от други неметални минерални суровини и метални изделия (с изключение на машини и оборудване)
- търговия на едро на минерални ресурси, основни и междинни минерални продукти (включително метали и метални руди, строителни материали, горива, химикали и други междинни продукти)

- селско стопанство, горско стопанство, рибарство (включително аквакултури)
- производство на хранителни продукти и напитки
- търговия на едро на селскостопански суровини, живи животни, дървесина, храни и напитки

Строителство

Дейности, включени в процеса по надлежна проверка (due diligence)

Процесът по надлежна проверка цели да идентифицира и/или адресира потенциални или действителни негативни въздействия на компанията върху околната среда и/или върху човешките права. Шестте дейности, включени в процеса по надлежна проверка, през който следва да преминат големите компании/предприятия, произтичат изцяло от насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие:

- Включване на надлежната проверка в политики и системи за управление на риска / актуализация при съществена промяна, но поне на 24 месеца.
- Идентифициране и оценка на действителни или потенциални неблагоприятни въздействия върху околната среда и човешките права/приоритизиран.
- Предотвратяване и смекчаване на потенциалните неблагоприятни въздействия, както и прекратяване на действителните неблагоприятни въздействия и свеждане до минимум на техния ефект /план за действие, спиране, прекратяване на отношения с бизнес партньори и др./ .
- Мониторинг на ефективността на политиките и мерките за надлежна проверка /поне на 12 месеца и при необходимост/.
- Създаване и поддържане на процедура за подаване на жалби и уведомления.
- Публична комуникация относно процеса по надлежна проверка – изискване за докладване.

Отговорност, контрол и санкции

Компаниите ще носят отговорност за обезщетение, ако не изпълнят задължението за надлежна проверка и това доведе до вреди (изкл., когато вредата е причинена само от бизнес партньор във веригата за създаване на стойност).

Искове за вреди се погасяват с 5- годишна давност от настъпване на вредата.

Предвидени са някои облекчения за ищците във връзка с представянето на доказателства и разноските по производството

От държавите-членки се изисква да определят надзорен орган за осигуряване на ефективно правоприлагане, включително за извършване на разследвания по собствена инициатива или по сигнали.

Размерът на имуществените санкции може да достигне до 5% от оборота. Всички санкции трябва да бъдат оповестени публично за срок от поне 5 години.

Спазването на правилата по Директивата може да е условие за получаване на публична подкрепа, възлагане на обществени поръчки и концесии за компаниите в обхвата ѝ.

Наръчникът се създава в изпълнение на проект
“Дарителски компас за устойчиви партньорства”,
изпълняван с финансовата подкрепа на Фонд
Активни граждани

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active**
citizens fund